

NAMAZDA SAFLARIN DÜZENİ

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Ve's-salâtü vesselâmü alâ sey-yidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-maîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü Muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sel-leme ennehû kâl.

a. Safın Önemi

زَادَكَ اللهُ حِرْصًا وَلَا تَعُدْ عَنْ أَبِي بَكْرَةَ أَنَّهُ انْتَهَى
إِلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَهُوَ رَاكِعٌ فَرَكَعَ
قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَى الصَّفِّ

Zâdekallâhu hırsan ve lâ te'ud. An Ebî Bekrete ennehu'ntehâ ile'n-nebiyyi aleyhi's-

salâtü ve's-selâmü ve hüve râkiun ferake'a kable en yasile ile's-saffi.

Zâdekallâhu hırsan ve lâ te'ud.

Birçok ravileriyle beraber.

Ebû Bekre isminde bir zât namaza gelmiş, Resûlü Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem* de Allahu Ekber diyerekten namaza durmuş. Tabii o dışarıdan, hemen kapıdan girer girmez Efen-dimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'e uyuvermiş, yani safa erişmeden uymuş. Uyunca Cenâb-ı Peygamber:

“Allah sana hırsını artırsın, ama bir daha bunu yapma.” demiş.

Halk yani cemaatin dikkatini kaçırmamak için buradan uymuş, arada boşluk kalmış. Safa kadar yetişeyim dese belki rükûya yahut sec-deye gidecek, cemaate yetişemeyecek. O bir rekâtı kaçırmamak için orada iken uyuvermiş. Cenâb-ı Peygamber:

“Senin Allah hırsını artırsın ama bir daha bunu böyle yapma.” [buyurmuşlar.]

Şimdi, tabi cemaate yetişmek iyi, iyi ama namaza giderken vakar ile girmek; vakar ile, sekîne ile, huzû ile girmek ve safları munta-zam olaraktan doldurmak. Saflarda boş yer

varken geride durmak caiz değil. Bu boşluğu doldurmak şarttır. Binâenaleyh bu zavallı o rekâtı kaçırmamak için oradan durmuş ama Cenâb-ı Peygamber de hepimize uyandırmak maksadı ile:

“Allah hırsını artırsın ama bir daha bunu yapma.” [buyurmuş.]

Safa gel, bir rekât kaçarsa sonra o rekâtı [tamamlarsın.] Kaçarsa kaçar kaçmazsa nerede kaldıysan o tamam olur, bir rekât daha kıalarsın, iki kaçtıysa iki kıalarsın. Ama safı boş bırakma yani geride tek kalma.

Namaz bakın çok dikkatli! Yani tek kalma, cemaate uy, cemaatle kaynaş, birleş. Evet namazın orada da olur, yani olmaz değil. Şimdi orada müezzinliklerde namaza duruluyor, bu da doğru değil. Müezzin efendinin vazifesi, belki hırsız girer, bir pabuç çalar, bir şey çalar. O gözetlemek için duracak orada. Fakat cemaat mutlaka safa iltihak etmesi lazım. Ama müezzini de yalnız bırakmamak için onun yanına da bir iki kişi durur ama yani burada da zaruret oluyor. Onların da safa uyması, girmesi lazım, orada kalmamaları lazım. Ayrılık iyi şey değil yani. Safta bile ayrılık, namazda bile ayrılık iyi bir şey olmadığını bu sebeple

Cenâb-ı Peygamber bizlere de duyurmuş oluyor.

Allah hepimizin kusurunu affetsin.

Daha mühimleri çok da.

Ve hüve râkiun. “Sallallahu aleyhi ve sellem rükûya girmiş, rükûya eğilmiş, rükûda.”
Rükûda olunca rükûdan çabuk kalkılır, secdeye gidilir.

Ferake’a kable en yasile ile’s-saffi. “Safa kavuşmadan oradan hemen uyuvermiş.”

Buna da Cenâb-ı Peygamber razı olmamış. Dikkat ederseniz incelikleri çok, uzatmaya lüzum yok.

b. Âhiret Bilinci Üzerine Peygamberî Tavsiyeler

زُرِ الْقُبُورَ تَذَكَّرِ بِهَا الْآخِرَةَ وَاغْسِلِ الْمَوْتَى فَإِنَّ
مُعَالَجَةَ جَسَدٍ خَاوٍ مَوْعِظَةً بَلِيغَةً وَصَلِّ عَلَى الْجَنَائِزِ
لَعَلَّ ذَلِكَ يُحْزِنُكَ فَإِنَّ الْحَزِينَ فِي ظِلِّ اللَّهِ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَتَعَرَّضُ كُلُّ خَيْرٍ

*Züri’l-kubûra tezekker bihe’l-âhirete
va’ğsili’l-mevtâ feinne muâlecete cesedin
hâvin mev’izetün belîğatün ve salli ale’l-*

cenâizi lealle zâlike yuhzinüke feinne'l-hazîne fî zıllillâhi yevme'l-kıyâmeti yetear-radu külle hayrin.

Kubûr, kabirler, mezarlar.

“Siz bunları ziyaret ediniz.”

Kabirlerinizi, ecdatlarınızı, akraba-i taallukâtınızı, ana babalarınızı. Ahirete göçmüş olan ana babalarınızı da hayattayken nasıl ziyaretlerine gidiyorsanız öldükten sonra da onların mezarlarını ziyaret ediniz. Bunda tabii yine ders var bize. Hayat ölmekle bitmiyor. Mesela babamızı buraya gömdük, çürüdü gitti tabii tabiatıyla. Şimdi oraya artık gitmekte ne var yani?

Oraya gidip de “ben geldim baba, *esselamü aleyküm*” demekte ne manâ var?

Demek ki ölmekle hayat bitmiş değil. Ölümle hayat bir merhaleden ikinci merhaleye, bir hayattan diğer bir hayata geçmiş oluyor. O hayattan bizim haberimiz yok. O hayattan haberimiz olmadığı için biz büyüklerimizin dediklerine itaat ederekten mezarlarımızı ziyaret etmekle memuruz. Evvela ana babalarımız gelir, akraba-i taallukâtımız gelir, büyüklerimiz gelir, onların da ayağına gider [okuruz.] Şimdi buradan okursak olur, olmaz değil

olur. Şimdi buradan okuruz fakat başına gittiğiniz vakit de:

“Baba ben geldim, selamün aleyküm. Es-selamü aleyküm, ben geldim.” diyoruz. Derhal onun ruhu ona selam verilmekle oraya yetiştiriyor. Bir bakıyor ki oğlum gelmiş, ama biz şimdi göremiyoruz. Nasıl bundan evvel şu televizyon dediğimiz makinalardaki resimleri göremiyorduk. Bunlar yok değildi vardı da, bunların henüz icat edilmemişti göremiyorduk, ama şimdi görüyoruz ya.

İşte onların görüşleri de tıpkı, biz göremezsek göremeyiz, bizim gözümüz noksan. Ama onlar bizi muhakkak görüyorlar.

Onun için Cenâb-ı Peygamber:

“Siz onları ziyaret ediniz.” [buyurdu.]

Bu ziyarette birçok fevâid var. E herkesin tabi anası babası bulunduğu memlekette olmaz. Uzak memleketlerde ise buradan okuruz. Yakınımızda ise her zaman gidip ziyaretlerini yapmamız lazım.

Ne olur?

Tezekker bihe’l-âhirate. “Bunu yapmakla sen de ahireti hatırlamış olursun.”

Haa, bu da sağlam bir adamdı, varlıklı bir insandı, bilgili bir insan idi, fakat burada

bugün bak sessiz sedasız yatıyor işte. Süzül-
müş, tozlara topraklara karışmış, bu canım
gözler gitmiş, bu canım yüzler gitmiş, bu ca-
nım vücut gitmiş, helak olmuş bir şey kalma-
mış. Hele o ilk devirlerde o vücudun çürüyüp
de dağıldığı vakitte, bu kurtların üzerine hü-
cum ettiği, onları yediği vakitte ne acı bir
âlem! İşte bugün çok besliyoruz, dikkat ediyor-
uz, son derece ihtimam ediyoruz. Deniz ha-
mamlarını, sıcak suları hiç ihmal etmiyoruz.
Vücudumuz rahat olsun diyerekten neler neler
yapıyoruz!

Şimdi hele yaz geldi, çok acınılacak hadi-
seler. Bugün insanlar yazlıklara taşınmak mec-
buriyeti hissetmektedirler. Fakat bu mecburi-
yeti hisseden insanlar artık sayı itibariyle vil-
laların yüzde kaçını tutar. Varlıklı insanlar bu
şehrin sıkıntılarından kendilerini kurtarmak
için yazlık denilen uzak yerlere tebdil-i mekân
ediyorlar. “Hiç olmazsa iki üç ay rahat ederiz.
Kulağımızı dinlendiririz. Denizin havasından,
ormanların havasından istifade ederiz.” der-
ler, haklıdırlar. Kimsenin de kimsenin şeye-
sine karışmaya hakkı yoktur. Fakat dün ben bir
böyle dostlardan birisini ziyaret ettim de, sor-
duk:

“Kaç para verdiniz?”

“On bin lira verdim.” dedi.

On bin lira! Bu on bin lira yazlıkta [iki üç ay oturmak için.] Yani bana on bin lira verse ben gidip oturmam orada. Hiç oturulacak bir yer de değil. Oturulacak bir yerde olmadığı halde güneşinden, kumundan ve denizinden istifade etmek için on bin lira vermiş. Ve bunu vermekten de bıkmış da bunun yerine bu paralarla yeni bir tane ev alayım da bu parayı da her sene vermeyeyim diyerekten bir kaç yüz bin lirayı da fedaya hazırlanmış. Şimdi deniz ve yazlıklar böyle ya, sıcak suların ki de öyle. Burada vücutlarımızın tabi istirahatini temin etmek için bu fedakârlığı yapıyoruz.

Bu sabah iki kardeş geldi. Kardeşin birisi İstanbul’da bir müezzin, altı tane çocuğu var, kirada oturuyor. Ev sahipleri, bunun çocuklarının çokluğundan şikâyet ederekten evlerinden çıkarıyorlar. Öteki eve gidiyor.

Burayı bana kirayı ver.

Çocukların var mı?

Var, altı tane.

Yok, ben veremem.

Ötekine gidiyor:

Çocukların var mı?

Var.

Ben veremem.

Ev bulamamış kiralık, en iyi ev alayım bari başıma demiş, birisi de kendisine fedakârlık yapmış, “Dört senede ödemek şartıyla, ben sana şu kadar peşin verirsen, bu evi sana veririm.” demiş. 25 bin lira mı 30 bin lira mı verecekmiş peşin. Tarlası filan varmış, onu satmış 25 bin lirasını tamamlamış, beş bin lira eksik kalmış.

Acaba hocaefendi dedi bu beş bin lirayı bana veren olmaz mı ki?

Ben dedim, “Ben kimseye bir şey diyemem. Adam 10 bin lirayı veriyor peşin filan ama ben sana ben beş bin lira bulamam ve veremem.” dedim. Zavallı, mahsun boynunu büktü gitti.

Şimdi çok acıklıdır bu durumlar. Bu bizden bir ümitle geldi, o ümidi de boşa çıktı. Yanındaki kardeşi ile gitti. Belki başka yerden bulur bulmaz.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Dünya hayatında bu gibi şeylere fuzûlî israflar [deniyor].

Üç şeyden Cenâb-ı Peygamber bizi men etmiş:

وَكثْرَةُ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةُ الْمَالِ :قِيلَ وَقَالَ

Kîle kâl, kesretü's-süâl ve idâ'atü'l-mâl.

Malın ziyanı. Bu tabii istirahatleri temin etmek için yazlıklara gitmek malın ziyanı değildir ama biraz düşünürsek, biraz düşünürsek bir millet bir vücut gibidir. Bir millet bir vücut gibidir, iki vücut değildir. Burada senin kardeşin inlerken, sen on bin lirayı keyfine verip de on bin lira da onun masrafı var, gidip gelme masrafı tabii. Yirmi bin lirayı böyle boşuna harcaman bir sıhhatinin iktizası. O sıhhati verecek olan yine Allah'tır ama bak! Sen o yazlıklarla o sıhhati elde edemezsin. Günahlarla sıhhat elden gider zaten. Günahlar sıhhati elden giderir. Ve sıhhatlerin bozuk olmasının yüzde 99 sebebi günahlardır. Günahlar sıhhati elden giderir. Ondan sonra bu sıhhati elde etmek için paralarını harcarsın, onu da bulamazsın. O sıhhati verecek olan yine Allah'tır.

Onun için bizim birçok köylü kardeşlerimizin yavruları soğan ile büyürler, fakat taş gibidirler. Öteki etle kaymakla büyür, fakat bakarsın genç yaşta ölür vesselam.

Onun için siz kabirleri ziyaret ediniz ki ahireti hatırlayasınız. Zevkinize bu kadar

düşmeyin. Zevkinize düşmeyin, Müslüman kardeşlerinizin, zarurette olan kardeşlerinizin hayatlarını da düşünün ve onlara yardımcı olarak hem ahiret sevabı kazanmaya çalışın hem dünyanızı da.

Mehmet Zahid KOTKU

İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

